

JUSTÍCIA IN... SENSATA

Sobre l'11-S i la guerra contra el terror s'ha escrit extensament. Resumim ara dos fragments que expressen punts de vista alternatius als que apareixen en els mitjans de comunicació habituals. En el primer, Noam Chomsky analitza els motius de l'11-S, la resposta consegüent i algunes conseqüències. En el segon, Ignasi Ramonet reporta algunes atrocitats realitzades a l'Afganistan.*

FRAGMENTS D'ENTREVISTES A NOAM CHOMSKY

Professor de l'Institut de Tecnologia de Massachusetts (MIT), EEUU.
(<http://www.rebellion.org/chomsky/chom12-30902.htm>)

S'argueix àmpliament que els atacs terroristes de l'11 de setembre van canviar el món d'una manera dramàtica... Per primera vegada en la història postmoderna, Europa i els seus rebrots varen ser sotmesos, en llur propi sòl, a aquella mena d'atrocitats que, rutinàriament, cometem, ells, en alguna altra banda. Revisar aquesta història esdevindria excessivament familiar, i, malgrat Occident tendeixi a menysprear-la, les seves víctimes no.

Aquest agut trencament de la tendència tradicional, qualifica, segurament, l'11 de setembre com un esdeveniment històric... tanmateix, se'ns plantegen diverses qüestions...

Quins en són els motius?

...Per als qui esperen reduir la probabilitat de futurs crims de naturalesa semblant, el més significatiu són les condicions del context on sorgiren les organitzacions bel·ligerants... per fer-ho en el to planyívol de George Bush: *Per què ens odien?* La pregunta no és pas nova... Fa 45 anys, el president Eisenhower i el seu equip discutien allò que ell anomenava *la campanya d'odi contra nosaltres* en el món àrab, *no pas dels governs, sinó de la gent*. El motiu principal, advertia el Consell de Seguretat Nacional, prové perquè s'han adonat que els Estats Units donen suport a governs corruptes i brutals que bloquegen la democràcia i el desenvolupament, moguts per la preocupació de *protegir llurs interessos petrolers a l'Orient Mitjà*. El Wall Street Journal va descobrir gairebé el mateix quan va escorcollar les actituds dels musulmans occidentalitzats, després de l'11 de setembre: sentiments exacerbats a causa de les polítiques específiques dels Estats Units pel que fa a Israel-Palestina i l'Irak. Els comentaristes prefereixen, en general, una resposta més reconfortant: aquesta ràbia resta ancorada en el ressentiment envers la nostra llibertat i el nostre amor

per la democràcia; en llurs fracassos culturals de ja fa segles... i en d'altres diferències semblants. Una resposta ben reconfortant, però no gens sàvia.

Quina és la reacció adequada?

Les respostes es poden debatre, sens dubte, però, si més no, haurien de satisfer les més elementals consideracions morals: si una acció és, per a nosaltres, correcta, és correcta per als altres?; si és incorrecta per als altres, és incorrecta per a nosaltres? Els qui rebutgen aquesta consideració declaren, ras i curt, que els actes els justifica el poder...

Il·lustrem aquest punt amb alguns casos incontrovertibles. Han passat quaranta anys des que el president Kennedy va ordenar estendre “els terrors de la terra” sobre Cuba fins que el seu lideratge no fos eliminat, un cop perdudes les bones maneres enfront de l'exitosa resistència a la invasió patrocinada pels Estats Units... (terrors molt seriosos que) van continuar, entrats ja els anys noranta. Havien passat vint anys des que el president Reagan va encendre una guerra terrorista contra Nicaragua, tot perpetrant bàrbares atrocitats i una vasta destrucció, amb el resultat de desenes de milers de morts i d'un país arruïnat –tal vegada sense possible recuperació–, la qual cosa va obligar la Cort Mundial i el Consell de Seguretat de les Nacions Unides a condemnar per terrorisme internacional els Estats Units (resolució que aquest país va vetar). Tanmateix, ningú no creu que Cuba o Nicaragua tinguessin dret a posar bombes a Washington o a New York, o a assassinar líders polítics nord-americans... És difícil demostrar, a aquells que accepten les més elementals consideracions morals, que els Estats Units i la Gran Bretanya tinguessin raó, en bombardejar els afgans, per tal de forçar-los a entregar persones que els Estats Units sospita que van cometre actes criminals...

Preguntes semblants sorgeixen al voltant de la *doctrina Busch: el cop previsor* enfront de presumptes amenaces. Cal recordar que aquesta doctrina no és pas nova. Gairebé tots els planificadors d'alt nivell són restes del govern de Reagan que, llavors, argumentaven que el bombardeig de Líbia estava justificat sota la premissa de les Nacions Unides de *l'autodefensa contra un futur atac*... La novetat...és l'afirmació crua d'aquest dret, i no és cap secret contra qui va dirigida l'amenaça... pretenen aplicar aquesta doctrina a Irak. L'elemental criteri d'universalitat, per tant, semblaria justificar que l'Irak llencés un atac dissuasiu contra els Estats Units. No cal dir-ho, ningú no accepta aquest supòsit...

Per cert, sempre hi ha una fàcil sortida, enfront d'aquests arguments: nosaltres som bons, ells són dolents. Aquest principi tan útil destrueix qualsevol argumentació. L'anàlisi dels comentaris i moltes coses de l'acadèmia revelen que la font del problema rau en aquest crucial principi que no s'argumenta, s'afirma...

Quines són les conseqüències a llarg termini?

Tot pensant a llarg termini, sospito que els crims de l'11 de setembre acceleraran tendències que ja disposen de camí fressat: l'esmentada doctrina Busch il·lustra aquest punt.

...Arreu del món, els governs van entomar l'11 de setembre del 2001 com una finestra d'oportunitats per a instituir o escalar llurs programes de severitat o de repressió. Rússia es va unir, tota ansiosa, a la *coalició contra el terror*, tot esperant rebre autorització per tal de continuar les seves terribles atrocitats a Txetxènia,... La Xina també s'hi va unir per raons semblants. Turquia fou el primer país a oferir tropes per a la nova fase de la “guerra al terrorisme”, dels Estats Units, en agraïment –tal com va explicar el seu primer ministre– per la contribució nord-americana a la campanya turca contra la població kurda,...

Les societats més democràtiques, inclosos els Estats Units, van instituir mesures per a imposar la disciplina a llur població i per a establir mesures impopulars amb el pretext de *combatre el terror*, tot explotant l'atmosfera de por i l'exigència de *patriotisme*...

Un dels principals guanys és que, per primer cop, els Estats Units tenen bases importants a l'Àsia central. Aquestes bases esdevenen crucials per a situar favorablement les multinacionals nord-americanes en el *gran joc* actual per controlar els considerables recursos d'hidrocarburs i minerals estratègics de la regió, alhora que per completar el setge estès sobre els majors recursos energètics del món, situats a la regió del Golf... El govern de Bush percep aquesta fase de la *guerra contra el terrorisme*... com l'oportunitat per a expandir els seus avantatges militars –ja prou asservidors per si mateixos– a la resta del món, per tal de passar, després, a d'altres mètodes que li assegurin el domini global en aquesta nova fase de l'imperialisme postmodern.

El pensament del govern nord-americà fou expressat amb claredat...quan el príncep Abdullah d'Aràbia Saudita va visitar els Estats Units, l'abril del 2002,... per fer veure a aquell govern que li calia parar més esment a les reaccions del món àrab enfront del suport tan intens que atorgava al terror i a la repressió israeliana. Se li va respondre que, en efecte, als Estats Units no els importava el que poguessin pensar els altres àrabs. Segons els New York Times, un dels funcionaris va aclarir: *si li va semblar que érem forts en la Tempesta del Desert, ara ho som deu vegades més. Això va ser perquè es fes una idea del que significava l'Afganistan, quant a les nostres capacitats. Un vell analista en assumptes de defensa ho va glossar amb ximpleria: d'altres ens respectaran per la nostra rudesia i no es ficaran amb nosaltres. Aquesta postura té, també, molts precedents històrics, però, a partir de l'11 de setembre, recobra una renovada força. No disposem de documents interns, però és factible especular que tals conseqüències eren un dels objectius primordials del bombardeig de l'Afganistan: advertir al món del que són capaços de fer els Estats Units, si algú es passa de la ratlla.*

Finalment, els aspectes bàsics de la societat internacional sembla que continuen tal com estaven, però, sens dubte, l'11 de setembre va induir canvis. En alguns casos, les implicacions són importants, però no gaire afalagadores.

PODER SENSE LÍMITS?

Ignacio Ramonet

Director de Le Monde Diplomatique i professor associat de la Universitat Carles III de Madrid.
(<http://www.rebellion.org/imperio/ramonet130902.htm>)

...A l'Afganistan... estem començant a descobrir que els nord-americans no han volgut deixar amb vida els membres de la secta terrorista Al Qaeda. Ni tan sols quan es rendien...

El novembre passat, després de la presa de Mazar-i-Sharif, centenars de membres d'Al Qaeda, concentrats en la fortificació-presó de Qala-i-Jangui, foren liquidats després d'una insubordinació. El periodista de la BBC, Jamie Doran, ha explicat, amb proves irrefutables (vegeu Le Monde Diplomatique de setembre del 2002), com, després d'aquesta insurrecció, uns 5.000 talibans presos foren deportats –tancats en contenidors!– a la llunyana presó de Sheberghan. Com, pel camí, els guàrdies van metrallar els contenidors, que vessaven sang. I com els pocs supervivents van ser liquidats, a Sheberghan, en presència de soldats nord-americans que van participar en la matança... sota el control del comandant nord-americà.

A Kandahar, la premsa ha descobert, pels encontorns de l'aeroport –on els combats varen ser més acarnissats i en els quals participaren forces nord-americanes–, més de mil cadàvers de *voluntaris àrabs*... A Tora Bora es calcula que els membres d'Al Qaeda abatuts després de rendir-se supera el miler...

Molts observadors estan convençuts que, sota el just pretext de combatre el terrorisme internacional, els Estats Units estan transgredint, no sols les convencions de Ginebra, sinó la simple raó humanitària. Amnesty International i Human Rights Watch han exigit l'enviament de comissions internacionals d'investigació sobre aquestes matances silencioses. Alguns estimen que l'ús dels bombarders B-52 i de la tècnica del “tapís de bombes” van constituir un *crim de guerra*, puix... han causat centenars de víctimes innocents...

En nom de la seva superioritat absoluta, Washington ha deixat de respectar els drets humans i molts tractats internacionals,... i es permet declarar, al seu antull, *enemic de la humanitat*, qualsevol dirigent, règim o país. En nom d'aquesta superioritat, ha decidit d'atacar l'Irak, i convertir aquesta agressió il·legal en una *causa noble*, a la qual tots els països del món tenen l'obligació d'associar-se,... La veritable lliçó d'aquest nou poder sense límits l'ha expressada el senador demòcrata Patrick Leahy: *No podem emprendre una guerra en defensa dels nostres valors, tot renunciant, ahora, a ells.*

(Ha preparat: Josep M. Oller)

*Una televisió espanyola va dedicar un programa sensacionalista (anunciat durant diversos dies) a “lo nunca visto sobre el 11-S”. Podríem haver titulat aquest suplement “lo nunca oido sobre el 11-S”.